

ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษา ของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง

Administrative Factors Influencing Vocational Education Management of Colleges under Institute of Vocational Education in Agriculture Central Region

*นัฐวุฒิ วิเศษโสภา¹ กุลชลี จงเจริญ² และมนพันธ์ ชาญศิลป์³

*Natthawut Wisetsopa¹ Koolchalee Chongcharoen² and Manaphan Charnsilp³

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

¹ Master's Student, School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

² Assoc. Prof. Dr., School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University

³ อาจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

³ Lecturer, Dr., School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University

*Corresponding author. e-mail: 2662300173@stou.ac.th

Received : April 7, 2025

Revised : June 10, 2025

Accepted : June 16, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 186 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสัถยภาพของบุคลากร และด้านสภาพแวดล้อม มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .90, .97, .95, .96 และ .90 ตามลำดับ และแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ

ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านสภาพแวดล้อม และด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงานมีอิทธิพลทางบวก และสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษาได้ร้อยละ 68.20

คำสำคัญ: ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษา, การจัดการอาชีวศึกษา, สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร

Abstract

The objectives of this research were to study college administrative factors influencing the effectiveness of vocational education management of colleges under Institute of Vocational Education in Agricultural Central Region. The employed research tools were a questionnaire on five college administrative factors related to vocational education management, namely, the factor of administrative and work performance policy, the factor of college administrator's leadership, the factor of instructional management, the factor of personnel's capability, and the factor of environmental condition, with reliability coefficients of .90, .97, .95, .96, and .90 respectively; and a questionnaire on the effectiveness of vocational education management of the colleges, with reliability coefficient of .98. Statistics employed for data analysis were the frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient, and stepwise regression analysis. The research findings revealed that 1) the college administrative factors correlated positively at the high level with the effectiveness of vocational education management, which was significant at the .01 level of statistical significance; and 2) the three college administrative factors influencing the effectiveness of vocational education management of the colleges at the .05 level of statistical significance were the following: that of the college administrator's leadership, that of the environment condition, and that of the administrative and work performance policy; they could be combined to predict the effectiveness of vocational education management of the colleges by 68.20 percent.

Keywords: Administrative factors, Vocational education management, Institute of Vocational Education

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปการศึกษาเป็นนโยบายหลักของรัฐบาลไทยที่มุ่งสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจ พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และหลักสูตรที่เหมาะสม เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของโลกยุคใหม่ได้อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม นอกจากนี้ รัฐบาลยังให้ความสำคัญกับการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและการสร้างรายได้ให้แก่นักเรียน นักศึกษา ทั้งสายวิชาการและสายอาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2566) ดังนั้น การศึกษาด้านอาชีวศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีทักษะตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและภาคอุตสาหกรรม (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2567ก)

การจัดการอาชีวศึกษาในประเทศไทยมีเป้าหมายหลักในการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี เพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศและตลาดแรงงาน (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา, 2551) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะ ความรู้ และเจตคติของผู้เรียน ให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธีรวิทย์ บุญยโสภณ, 2555) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอาชีวศึกษาในภาพรวมจะอยู่ในระดับสูง (สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2566) แต่ยังคงพบปัญหาด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลางที่มีการจัดตั้งขึ้นภายใต้กฎกระทรวงการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร พ.ศ. 2556 โดยในปัจจุบันมีสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง จำนวน 12 วิทยาลัย ภาพรวมของสถาบันฯ มีผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านผลงานสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม และงานวิจัยของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา ด้านนักเรียน นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมปลูกฝังจิตสำนึกต่อสาธารณะเสริมสร้างการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ยังคงมีผลการประเมินในระดับกำลังพัฒนา ในการดำเนินงานของสถานศึกษา ยังขาดความสอดคล้องระหว่างพันธกิจของสถานศึกษากับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ขาดความโดดเด่นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ยังไม่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงาน ขาดแผนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้สอดคล้องกับพันธกิจ และความต้องการของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงประโยชน์ของสถานศึกษา และผู้เรียน ถึงแม้ว่าสถานศึกษาอาชีวศึกษาเกษตรเกือบทุกแห่งจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน แต่ก็ยังขาดการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับการจัดการศึกษา ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้ปกครองและผู้เรียนที่ไม่มีความเชื่อมั่นกับสถานศึกษา เห็นได้ชัดจากจำนวนผู้เรียนที่ลดลงอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มลดลงทุก ๆ ปี (สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง, 2566)

การบริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในด้านการวางแผน การจัดองค์การ การจูงใจบุคลากร และการควบคุมงาน (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2544) การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นสำหรับตลาดแรงงานและสังคม (อนุชิต สุขกสิ, 2560) นอกจากนี้ ปัจจัยอื่นๆ เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอน คุณภาพบุคลากร และสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ล้วนมีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิผลของการจัดการศึกษา (พรศิริ สังข์ทอง, 2562) ซึ่ง Good (1973) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ อีกทั้งการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้บุคลากรในสถานศึกษาสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย (ทนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ, 2550) นอกจากนี้ การบริหารสถานศึกษายังเกี่ยวข้องกับการร่วมมือกันระหว่างผู้บริหาร ครู อาจารย์ และชุมชนท้องถิ่น เพื่อวางแผนการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานและคุณภาพ (อนุชิต สุขกสิ, 2560) ซึ่งจากการศึกษาการพัฒนาการจัดการศึกษาในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลนั้น พบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องและมีผลกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาหลายปัจจัย ได้แก่ ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน (ยุทธนา วาโยหะ, 2563) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร

สถานศึกษา (สราวุธ ทางสำโรง, 2559, ณัฏฐณิชา ภูติสม, 2565, นราดล ยตะโคตร บุญมี ก่อบุญ และเอกลักษณ์ เพียสา, 2567) ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านคุณภาพหรือศักยภาพบุคลากร (พรศิริ สังข์ทอง, 2562, ทรงพร อุดรพันธ์ และจันทร์ศม ภูติอริยวัฒน์, 2565) และด้านสภาพแวดล้อม (นฤกร บันพุ่มโพธิ์, 2561)

สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง มีวิทยาลัยในสังกัดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ครอบคลุมหลาย ๆ จังหวัดในพื้นที่ภาคกลาง (สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง, 2566) โดยภาคกลางเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศรองลงมาจากกรุงเทพมหานคร มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ณ ราคาประจำปี 2560 เท่ากับ 3,522,515 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ มีศักยภาพในการพัฒนาด้านการเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยมีดินและน้ำอุดมสมบูรณ์ และมีระบบชลประทานที่ดี มีลักษณะภูมิประเทศที่เอื้ออำนวย ทำให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรหลากหลายประเภท ทั้งพืชผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ และประมง รวมทั้งเป็นแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรที่เชื่อมโยงแหล่งผลิตสินค้าเกษตรทั้งในภาคกลาง อีกทั้งคนในภาคกลางได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้นและสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานอายุ 15-59 ปี เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) จากที่กล่าวมานั้น จึงเป็นข้อได้เปรียบในการจัดการอาชีวศึกษาเกษตรของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง และเป็นโอกาสในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านการเกษตรที่มีคุณภาพตอบสนองความต้องการของพื้นที่

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า การบริหารสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเรื่องปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการอาชีวศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งนำไปกำหนดเป็นนโยบายเพื่อการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษาได้เพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง
4. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง
2. ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาอย่างน้อย 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัย คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 364 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2567)
2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่
 - 2.1 ตัวแปรทำนาย คือ ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน 2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านศักยภาพบุคลากร และ 5) ด้านสภาพแวดล้อม
 - 2.2 ตัวแปรเกณฑ์ คือ ประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ความชัดเจนของพันธกิจของสถานศึกษา 2) ความสามารถในการปรับตัวของสถานศึกษา 3) คุณภาพของนักเรียน นักศึกษา 4) การพัฒนาบุคลากร 5) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน และ 6) ความพึงพอใจในการจัดการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

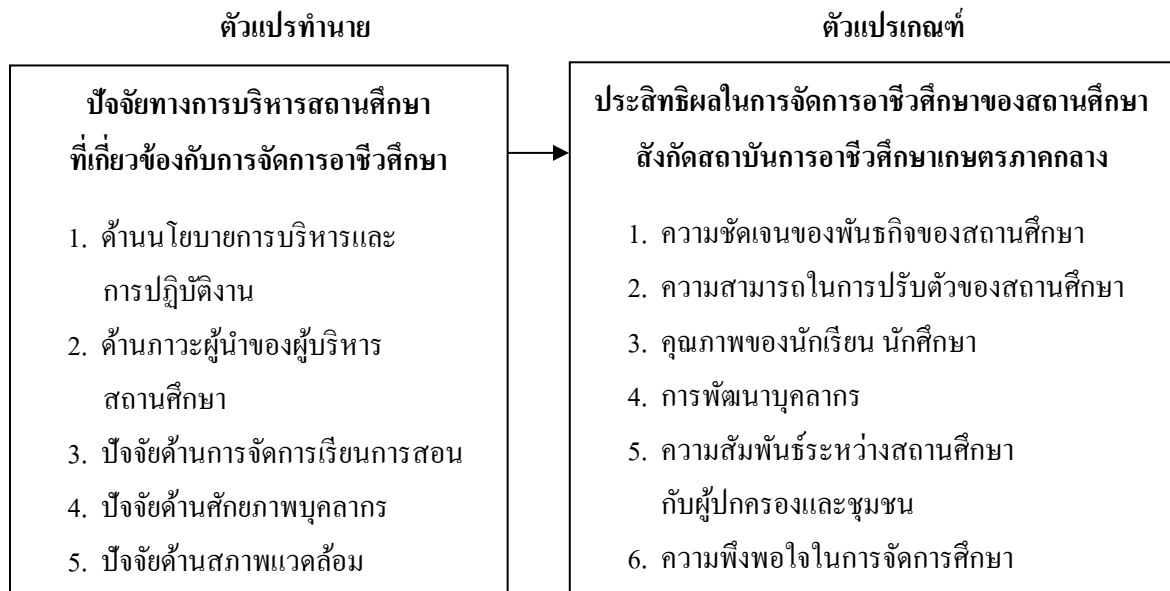
การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง โดยใช้กรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา ตามแนวคิดของปัญญา ศิริเรืองชัย (2551) ชีรุติ บุญยโสภณ (2555) จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) กัมพล เกศสาลี (2561) ชีรพงศ์ อุปทุม (2562) นิพน แก้วกาหลง (2564) อรอุมา ไมยวงศ์ (2564) Likert (1967) Steers (1977) Mortimore (1988) Reid et al. (1988) Campbell (1977) และ Schroeder (2009) ซึ่งสามารถสรุปได้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน 2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านศักยภาพบุคลากร และ 5) ด้านสภาพแวดล้อม
2. ประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์กรอบแนวคิดจาก วิโรจน์ สารรัตนะ (2544) วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2555) เอกชัย คำผล และเริง อ่อนสัมพันธ์ (2559) กระทรวงศึกษาธิการ (2560) Parson (1960) Caplow (1964) Mott (1972) Bennis (1971) Campbell (1977) Caldwell and Spinks (1990) Hoy and Miskel (1991) Sammons et al. (1995) และ Lunenburg and Ornstein (2012) สามารถสังเคราะห์ได้ตัวแปรประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ความชัดเจนของพันธกิจของสถานศึกษา

สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง

- 2) ความสามารถในการปรับตัวของสถานศึกษา 3) คุณภาพของนักเรียน นักศึกษา 4) การพัฒนาบุคลากร
5) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน และ 6) ความพึงพอใจในการจัดการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง ในปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 364 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, อ้างถึงใน กุลชลี จงเจริญ, 2566, น. 25) ได้จำนวน 186 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert scales แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ ตอนที่ 2 ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 23 ข้อ และตอนที่ 3 ประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง จำนวน 27 ข้อ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 5 คน ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .80 – 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบ (try out) กับครูและบุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัยที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ผลการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) พบว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของตัวแปรทำนายทั้ง 5 ด้าน เท่ากับ .90, .97, .95, .96 และ .90 ตามลำดับ และค่าความเพิ่มของตัวแปรเกณฑ์ เท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามแบบ online survey โดยใช้ Google Form ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอผลการสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา

ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา พบว่า พิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($M = 4.17, SD = .67$) ด้านศักยภาพของบุคลากร ($M = 4.03, SD = 0.77$) ด้านสภาพแวดล้อม ($M = 4.02, SD = .71$) ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน ($M = 3.44, SD = 1.01$) และด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ($M = 3.20, SD = 1.11$) ตามลำดับดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาในภาพรวม

(n = 186)				
ด้านที่	ปัจจัย	M	SD	แปลผล
1	ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน	3.44	1.01	ปานกลาง
2	ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	3.20	1.11	ปานกลาง
3	ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.17	0.67	มาก
4	ด้านศักยภาพของบุคลากร	4.03	0.77	มาก
5	ด้านสภาพแวดล้อม	4.02	0.71	มาก

2. ประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง

ประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.31, SD = .82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร ($M = 4.08, SD = .64$) คุณภาพของนักเรียน นักศึกษา ($M = 3.90, SD = .86$) ความพึงพอใจในการจัดการศึกษา ($M = 3.76, SD = .68$) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน ($M = 2.76, SD = 1.25$) ความชัดเจนของพันธกิจของสถานศึกษา ($M = 2.72, SD = 1.35$) และความสามารถในการปรับตัวของสถานศึกษา ($M = 2.67, SD = 1.30$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย
สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง ในภาพรวม

(n = 186)				
ด้านที่	ประสิทธิผล	M	SD	แปลผล
1	ความชัดเจนของพันธกิจของสถานศึกษา	2.72	1.35	ปานกลาง
2	ความสามารถในการปรับตัวของสถานศึกษา	2.67	1.30	ปานกลาง
3	คุณภาพของนักเรียน นักศึกษา	3.90	0.68	มาก
4	การพัฒนาบุคลากร	4.08	0.64	มาก
5	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน	2.76	1.25	ปานกลาง
6	ความพึงพอใจในการจัดการศึกษา	3.76	0.68	มาก
รวมเฉลี่ย		3.31	0.82	ปานกลาง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง

เมื่อพิจารณาปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาในแต่ละปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำถึงระดับสูง (r อยู่ระหว่าง .340 - .788) ซึ่งหากเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X₂) (r = .788) ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน (X₁) (r = .658) ด้านสภาพแวดล้อม (X₃) (r = .393) ด้านศักยภาพบุคลากร (X₄) (r = .370) และด้านการจัดการเรียนการสอน (X₅) (r = .340) ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง รายด้าน

ปัจจัยทาง การบริหารสถานศึกษา	ประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย ๑						
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y _{tot}
X ₁	.683**	.637**	.419**	.190**	.572**	.528**	.658**
X ₂	.796**	.811**	.298**	.270**	.788**	.557**	.788**
X ₃	.212**	.201**	.483**	.422**	.180**	.440**	.340**
X ₄	.232**	.277**	.407**	.482**	.245**	.373**	.370**
X ₅	.269**	.264**	.500**	.483**	.248**	.391**	.393**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง

ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X_2) 2) สภาพแวดล้อม (X_5) และ 3) นโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน (X_1) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรเกณฑ์ คือ ประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง ได้ร้อยละ 68.20 ($\text{Adjusted } R^2 = .682$) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R') ค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้ ($\text{Adjusted } R'$) และการทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้

ตัวแปรทำนาย	R	R^2	Adjusted R^2	Std. error	F	p-values
X_2	.788 ^a	.620	.618	.506	303.758 [*]	.00
X_2, X_5	.816 ^b	.666	.662	.476	25.377 [*]	.00
X_2, X_5, X_1	.829 ^c	.687	.682	.461	12.508 [*]	.00

a. Predictors: (Constant), ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X_2)
b. Predictors: (Constant), ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X_2), ด้านสภาพแวดล้อม (X_5)
c. Predictors: (Constant), ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X_2), ด้านสภาพแวดล้อม (X_5), ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน (X_1)
 $*p < .05$

ตารางที่ 5 ค่าสถิติทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนายแต่ละตัวกับตัวแปรเกณฑ์

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	p-values
	B	Std. error	β		
X_2	.452	.040	.613	11.187 [*]	.000
X_5	.221	.050	.190	4.390 [*]	.000
X_1	.160	.045	.197	3.537 [*]	.000
a (Constant)	.430	.206	-	2.091	.038
R = .829			F = 12.508		
$R^2 = .687$			a = .430		

$*p < .05$

ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ปัจจัย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่กำหนดไว้ ซึ่งหากพิจารณาโดยเรียงลำดับ ได้ดังนี้ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

(β) เท่ากับ .613 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .190 และปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปมาตรฐาน (β) เท่ากับ .197 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่ปรับแก้หรืออำนาจการทำนาย (Adjusted R^2) เท่ากับ .682 และทั้ง 3 ปัจจัย มีอิทธิพลทางบวกและสามารถทำนายประสิทธิผลการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง ได้ร้อยละ 68.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจะได้สมการพยากรณ์ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = .430 + .452(X_2) + .221(X_3) + .160(X_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .613(X_2) + .190(X_3) + .197(X_1)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง พบว่า ประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของสาวิตรี จ้วนหอม และนพดล เชนอักษร (2557) พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้สาเหตุอาจเนื่องจากวิทยาลัยสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง มีการดำเนินงานที่มีทั้งส่วนที่อยู่ในระดับมาก เช่น วิทยาลัยมีการส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองโดยการฝึกอบรมทั้งภายในและภายนอก การสนับสนุนการพัฒนาตนเองและการเติบโตทางสายวิชาชีพให้แก่บุคลากร การจัดประสบการณ์ให้บุคลากรได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนาตนเองของบุคลากร รวมถึงด้านคุณภาพของนักเรียน นักศึกษา เช่น นักเรียน นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ความสามารถในการเรียนรู้การพัฒนาตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น นักเรียน นักศึกษามีทักษะตามที่หลักสูตรกำหนด และนักเรียน นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการทำงานและการดำรงชีวิต เป็นต้น และอาจมีบางส่วนที่อยู่ในระดับปานกลาง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน ความชัดเจนของพันธกิจของสถานศึกษา และความสามารถในการปรับตัวของสถานศึกษา ซึ่งอาจสะท้อนว่าในการบริหารสถานศึกษาประสบกับอุปสรรคบางประการ เช่น ข้อจำกัดในทรัพยากร งบประมาณ หรือแนวทางการบริหารจัดการที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนหรือชุมชน เป็นต้น ดังนั้นจึงอาจเป็นเหตุให้ผลการวิจัยประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง พบว่า ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัชพรหมปากดี (2565) โดยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง

มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลางส่วนใหญ่แทบทุกวิทยาลัยได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา จึงอาจส่งผลให้ผลการวิจัยฉบับนี้ชี้ให้เห็นว่า ประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลางภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในองค์กร การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำที่ดีจะช่วยส่งเสริมความร่วมมือจากครูและบุคลากรเพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนประสบความสำเร็จมากขึ้น (บุญเลิศ ทองดิศรัมย์, 2559) จึงส่งผลให้ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์สูงสุด ทั้งนี้ถึงแม้ว่าผู้บริหารจะมีภาวะผู้นำที่ดี แต่ยังพบว่าในวิทยาลัยในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง มีปัญหาจากขนาดของวิทยาลัยที่ค่อนข้างกว้างขวาง จำนวนครูที่ค่อนข้างน้อย (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2567) ซึ่งมีภาระงานมาก ทำให้การจัดการเรียนการสอนจึงไม่ได้เต็มที่และไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ทั้งหมด (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยียะเชิงตรา, 2566)

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง พบว่า จากตัวแปรทำนายทั้งหมด 5 ด้าน มี 3 ด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาฯ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X_2) ด้านสภาพแวดล้อม (X_3) และด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน (X_1) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งมีอิทธิพลทางบวกและสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาฯ ได้ร้อยละ 68.20 เมื่อพิจารณา พบว่า ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X_2) เพียงตัวแปรเดียวสามารถทำนายประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาฯ ได้สูงถึง 62.00 ซึ่งอาจสะท้อนถึงบทบาทสำคัญของผู้บริหารในการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Koontz and Weihrich (1990) ที่กล่าวว่าผู้นำคือผู้ที่มีอิทธิพลต่อการสร้างความร่วมมือและความกระตือรือร้นในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ดีสามารถโน้มน้าวให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มที่และบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านสภาพแวดล้อม (X_3) เมื่อเพิ่มเข้าในสมการทำให้สามารถทำนายประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาฯ ได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 66.60 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพของสถานศึกษา สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานและการเรียนรู้ เช่น ความสะอาดสบาย ความปลอดภัย และความสวยงามของอาคารสถานที่ (นิชาภา เจริญรวย และคณะ, 2566) ช่วยส่งเสริมการพัฒนางานและการเรียนรู้ของนักเรียนนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเมื่อเพิ่มนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน (X_1) เข้าในสมการทำให้สามารถทำนายประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาฯ ได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 68.70 อาจเนื่องจากการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและการนำนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมมีความสำคัญในการบริหารสถานศึกษา โดยนโยบายที่ดีต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาและสามารถแปลงเป็นแผนงานหรือโครงการที่ปฏิบัติได้จริง (เจลิยา ยานันท์, 2557) ในขณะที่ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_4) และด้านศักยภาพบุคลากร (X_5) ไม่พบความสัมพันธ์ทางสถิติกับประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษา ซึ่งอาจสะท้อนถึงข้อจำกัด

ในการจัดการเรียนการสอนหรือการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่ยังไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการผลการวิจัย ปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านสภาพแวดล้อม และด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลทางบวก และสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง ได้ร้อยละ 68.20 ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1.1 หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้

1.1.1 มีการสนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งในรูปแบบการฝึกอบรมภายในและต่างประเทศ มีเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่แสดงภาวะผู้นำ เป็นต้น

1.1.2 ให้ความสำคัญกับการปรับตัวของสถานศึกษาในสถานะที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีการเตรียมความพร้อมในการปรับตัวในการรับมือการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น เป็นต้น

1.1.3 มีการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการพัฒนาความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน อย่างเป็นรูปธรรม

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 พัฒนาตนเองเกี่ยวกับภาวะผู้นำในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานทั่วไป การพัฒนาการเรียนการสอน นักศึกษา การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา การใช้พลังงาน และการใช้จิตวิทยา เป็นต้น

1.2.2 กระตุ้นให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมในการปรับตัวกรณีสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น

1.2.3 แสดงออกและพัฒนาตนเองเกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานทั่วไป การพัฒนาการเรียนการสอน นักศึกษา การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา การใช้พลังงาน และการใช้จิตวิทยา เป็นต้น

1.2.4 พัฒนาตนเองด้านภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับการจัดสรรและพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาหรือยกระดับประสิทธิผลของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเกษตร

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน. <http://122.154.253.83/promote/57000001/files/201708290944520mQmbxD.pdf>
- กัมพล เกศสาลี. (2561). การรู้ดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. *วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์*, 12(2), 503-514.
- กุลชลี จงเจริญ. (2566). หน่วยที่ 9 การออกแบบการวิจัย. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษา* หน่วยที่ 8-15 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2, น. 1 – 89). สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจลิยา ยานันท์. (2557). นโยบายและการปฏิบัติด้านการศึกษาก้าวขึ้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน. *วารสาร ศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 6(2), 108-120.
- ณัฐธินา ภูติสม. (2565). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทองศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ. (2550). *เทคนิคการบริหารการศึกษา*. สถาบันบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ทรงพร อุดรพันธ์ และ จันทรสม ภูติธริวัฒน์ (2565). ปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยวัฒนธรรมคุณภาพที่ส่งผลต่อ ความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 16(48), 283-300.
- ธีรพงศ์ อุปทุม. (2562). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ตามทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของ นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 [วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธีรวุฒิ บุญยโสภณ. (2555). *การบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษาเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- นฤกร ปันพุ่มโพธิ์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ*, 13(1), 1-3.
- นราดล ยตะโคตร บุญมี ก่อบุญ และเอกลักษณ์ เพียสา. (2567). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการ บริหารงานบุคคลของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 18(1), 61-79.
- นิษาภา เจริญรวย, วัชวุฒิ บุญลอย, และธีรวัชร วรบำรุงกุล. (2566). การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ส่งผล ต่อทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์*, 10(5), 74-84.

นิพน แก้วกาหลง (2564). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 10(37), 221-231.

บัญชา สิริเรืองชัย. (2551) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนเขตตรวจราชการที่ 6 [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บุญเลิศ ทองคิดรัมย์. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

พรศิริ สังข์ทอง. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมองค์การของผู้บริหารกับการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3. *วารสารสหวิทยาการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์*, 9(2), 55-67.

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. (2551). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 125 ตอนที่ 43 ก. น.1-24.

บุษณา วาโยหะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 [สารนิพนธ์ปริญญาโทไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา. (2566). รายงานการประเมินตนเองของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา ประจำปีการศึกษา 2566. <https://www.cccat.ac.th/>

วิโรจน์ สารรัตน์. (2544). *โรงเรียนองค์การแห่งการเรียนรู้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ทิพย์วิสุทธิ.

วีระยุทธ ชาติกาญจน์. (2555). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 3).

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศราวุธ กางสำโรง. (2559). อิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา มหาสารคามเขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง*. <http://www.iveacer.ac.th/images.2567.pdf>

สาวตรี จันทหอม และนพดล เจนอักษร. (2557). ปัจจัยความเกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 4(2), 115-127.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2567ก). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. <https://bpp.vec.go.th/ArticleId.aspx>

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2567, 1 สิงหาคม ข). *ข้อมูลพื้นฐาน สอศ*.

<https://lookerstudio.google.com/u/0/reporting/145a3f16-912e-4027-be5b-c713803b75f0/page/aVDeD>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). แผนพัฒนาภาคกลางและพื้นที่

กรุงเทพมหานคร พ.ศ.2560 – 2565 ฉบับทบทวน.https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=7525.

สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2566). รายงานความก้าวหน้าผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของกระทรวงศึกษาธิการ. <https://ops.moe.go.th-2566/>

สุรัชย์ พรหมปากดี. (2565). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อนุชิต สุขกสิ (2560). การศึกษาบทบาทการบริหารสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

อรอุมา ไมยวงศ์. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัด [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

เอกชัย คำพล และเริง อ่อนสัมพันธ์ (2559). การบริหารระบบคุณภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร, 6(2), 183-199.

Bennis, W. G. (1971). *Toward a truly scientific management: The concept of organization health*. Goodyear.

Caldwell, B. J., & Spinks, J. M. (1990). *The self – managing school: Administrative science quarterly*. Taylor and Francis.

Campbell, J. P. (1977). *On the nature of organizational effectiveness new perspective on organizational effectiveness*. Jossey-Bass.

Caplow, T. (1964). *Principles of organization*. Harcourt, Brace and World.

Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. (3rded.). McGraw-Hill.

Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (1991). *Educational administration: Theory - research – practice* (4th ed.). McGraw – Hill.

Koontz, H., & Weihrich, H. (1990). *Essential of management*. McGraw-Hill.

Krejcie, R. V., & Morgan D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607 – 610.

Likert, R. (1967). *The method of constructing and attitude scale, in attitude theory and measurement*. Wiley & Son.

Lunenburg, F., & Ornstein, C. A. (2012). *Educational administration: Concept and practice* (2nd ed.). Wadsworth.

- Mortimore, P. (1988). *School matters the junior year: Open book*. In D. Woods & S. Orlik (Eds.), *School review and inspection*. Biddles.
- Mott, P. E. (1972). *The characteristic of effective organization*. Harper and Row.
- Parson, T. (1960). *Administrative science quarterly, effective of size, complexity and ownership in administrative intensity*. Holt, Richart and Winston.
- Reid, K., David, H., & Peter, H. (1988). *Towards the effective school: The problem and some solutions*. Basil Blackwell.
- Sammons, P., Hillman, J., & Mortimore, P. (1995). *Key characteristics of effective schools: A review of school effectiveness research*. OFSTED.
- Schroeder, J. E. (2009). *The impact of IDEA 2007 on teachers, beliefs and collaborative practices as participants on IEP teams at one middle school*. University of Northern Iowa.
- Steers, R. M. (1977). Antecedents and outcomes of organizational commitment. *Administrative Science Quarterly*, 22, 46-56.